

27-28 czerwca 2026

Dni Otwarte Żuławskich Zabytków

Organizator:
Stowarzyszenie Miłośników
Nowego Dworu Gdańskiego -
Klub Nowodworski

Dofinansowanie:
Gmina Nowy Dwór Gdański
w ramach projektu
"Dni Otwarte Żuławskich Zabytków 2026"

Program:

Dni Otwarte Żuławskich Zabytków

PROGRAM WYDARZENIA

Już po raz 13. spotkamy się na Żuławach by wspólnie odkrywać tajemnice zabytków naszego regionu. Zapraszamy w dniach **27-28 czerwca 2026 r.** w niezwykłą podróż po delcie Wisły.

I.

DOMY PODCIENIOWE I ZAGRODY

DREWNICA

Wierzbowa 13

27 czerwca,

godziny
odwiedziny:
11:00-18:00

Osoba

do kontaktu:
Joanna Trybuła
Chmielewska,
603097007

Schonbaum Farm 1825 to modrzewiowy dom gburcki z 1825 r. o typowym układzie domu podcieniowego, z beczukowatą lukarną będący częścią odrestaurowanego gospodarstwa ze spichlerzem, stodołą i oborą (część budynków w trakcie rewitalizacji) bohater powieści "Ona i dom który tańczy" Małgorzaty Sobczak.

Schonbaum Farm 1825 to jedno z nielicznych zachowanych gospodarstw z domem typu gburckiego. Historia tego miejsca sięga początków XIX wieku, a wiele wskazuje na to, że jest jeszcze starsza. Przez ostatnie jego gospodarze Joanna i Jacek Chmielewscy przywracają mu dawny blask, ratując fragment żuławskiego dziedzictwa dla kolejnych pokoleń.

W tym roku nasz dom będzie można oglądać wyłącznie z zewnątrz. Zapraszamy jednak do odwiedzenia siedliska, obejrzenia zabytkowej zagrody, starego sadu oraz poznania historii tego miejsca.

Przez cały dzień czynny będzie również wiejski sklepik znajdujący się na miejscu – Farmer Concept Store. Znajdziecie w nim produkty powstające w gospodarstwie: mąki z własnych zbóż, świeżo wypiekany chleb na zakwasie z naszej mąki, olej konopny, syropy i soki, herbaty oraz mieszanki ziołowe, mydła rzemieślnicze, hydrolaty, kule do kąpiel i inne naturalne produkty. Na gości będzie czekać również orzeźwiająca lemoniada z Chyćki – ekologicznego syropu z kwiatów czarnego bzu.

P.S. Na terenie gospodarstwa mieszkają trzy duże psy, koty oraz konie. Prosimy o nieprzywożenie własnych zwierząt oraz o niekarmienie zwierząt znajdujących się w gospodarstwie.

IZBISKA

10 A

27 i 28 czerwca,
godziny
oprowadzania:
11:00, 14:00

**Osoby
do kontaktu:**
Magda & Krzysztof
Górcy,
534836348,

Żuławska Zielona Przystań to niezwykle, okrągły drewniany dom zwieńczony wieżyczką. Powstał w 2010 roku w tradycyjnej technologii słupowo-ryglowej z naturalnych materiałów i nawiązuje do architektury Żuław. Inspiracją dla jego formy były m.in. Twierdza Wisłoujście oraz La Ruche w Paryżu.

W sobotę i niedzielę zapraszamy na oprowadzanie o godz. 11:00, 14:00.

Pokażemy wnętrza naszego domu, kuchnię, w której powstają tłoczony na zimno oleje i domowe przetwory, a także ekologiczny ogród warzywny. Będzie można również zobaczyć autorskie grafiki inspirowane historią Żuław oraz rękodzieło tworzone przez mieszkańców domu.

Wstęp jest bezpłatny.

Po zwiedzaniu będzie możliwość zakupu naszych olejów, przetworów i grafik. Każdy taki zakup stanowi realne wsparcie dla dalszego rozwoju tego miejsca. Serdecznie zapraszamy!

LUBIESZEWO

48

28 czerwca,
godziny
odwiedzin:
od 13:00 do 18:00

**Osoby
do kontaktu:**
Mariola Miła
505433202

Ruina na Zadupiu - drewniany dom z 1822 roku z typowym dla żuławskich domów układem architektonicznym. Styl domu określany jest jako w typie zagrody holenderskiej (choć nie jest on typową zagrodą holenderską, w rozumieniu połączonych budynków - mieszkalnego i gospodarczych).

Obiekt został zakupiony przez obecnych właścicieli w 2023 roku w stanie "grozi zawaleniem", od tego czasu jest w trakcie gruntownej renowacji. Dom otacza malownicze siedlisko ze starodrzewem, pośród pól, z dala od centrum wsi. To wszystko tworzy doskonale warunki do wypoczynku i edukacji regionalnej, dlatego też w 2024 roku w tym celu powołano do życia Fundację Malva z siedzibą w Ruinie NaZadupiu - jak z czułością i przywiązaniem oka nazywają swój dom Mariola i Sylwester Miła.

Gospodarze zapraszają na mały poczęstunek - niespodziankę. Chętnie opowiedzą o przygodzie, jaką jest posiadanie zabytkowego domu (do remontu), o tym co już udało się zrobić i planach na przyszłość.

Będzie można również zajrzeć do mini sklepiku z rękodziełem i w ten sposób wesprzeć Fundację Malva

MARYNOWY

Ul. Podcieniowa 19

27 i 28 czerwca,
godziny
odwiedziny:
od 10:00 do 16:00;

oprowadzania
z przewodnikiem
11:00 i 15:00

**Osoby
do kontaktu:**
Zofia Krupińska
509756893

Dom podcieniowy w Marynowach to jeden z najcenniejszych zabytków tego typu na Żuławach. Wybudowany został w 1803 roku dla Johana Jacoba Zimera. Jego budowniczym był najslynniejszy żuławski architekt tamtych czasów Peter Loewen. Informacje o obu osobach widoczne są na nadprożu i belce oczepowej wystawki.

Dom zachwyca nie tylko swoimi rozmiarami, ale klasycystycznymi zdobieniami słupów i drzwi oraz piękną sienią główną.

O historii domu, ratowaniu zabytku opowie właścicielka Zofia Krupińska.

27 czerwca oprowadzania o godz. 11:00 i 15:00

28 czerwca oprowadzania o godz. 11:00 i 15:00

Przy domu będzie również stoisko tematyczne z regionalnymi gadżetami oraz napojami stworzone przez dzieci właścicieli, które zbierają na swoje wakacje

MIKOSZEWO

Ul. Gdańska 55

27 czerwca
godziny
odwiedziny:
od 13:00 do 18:00;

oprowadzania
z przewodnikiem
12:00 i 15:00

**Osoby
do kontaktu:**
Katarzyna i Michał
Pielaszkiewicz,
666 854 366

Dom podcieniowy w Mikoszewie powstał około 1800 roku. Był częścią zagrody olęderskiej typu Langhof.

O czasie powstania zabytku świadczą charakterystyczne dla tamtego okresu ażurowe, laubzekinowe zdobienia szczytów dachu, widoczne na historycznych fotografiach, „loewenowskie” dekoracje stolarki okiennej oraz reliefy w obrębie opasek okiennych, a także gzymsów i fryzów podokapowych.

Budynek po gruntownym remoncie. W przeprowadzonych pracach zastosowano wiele nowatorskich rozwiązań.

Planowana jest wystawa zdjęć – historia obiektu, ostatni remont i prace konserwatorskie.

27 czerwca, sobota godzina 12:00 i 15:00 oprowadzanie przez właścicieli.

MIŁOCIN

8

27 czerwca
oprowadzania
z przewodnikiem
10:00, 12:00 i 14:00

**Osoby
do kontaktu:**
Tomasz Jagielski,
503866216

Dom podcieniowy w Miłocinie wybudowano w 1731 roku, to dom podcieniowy tzw. II typu.

Budynek był kiedyś siedzibą sołtysów. Podcień został wsparty na 8 słupach podpierających pięterko z ozdobną elewacją o konstrukcji szkieletowej; wypełniono ją drobną cegłą (holenderką).

W latach 1981–1982 oraz 2010–2011 został wyremontowany. Obecnie dom jest miejscem spotkań kultury organizowanych przez gminę Cedry Wielkie i Żuławski Ośrodek Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich. Spotkania historyczne organizowane są przez Dyskusyjny Klub Filmu i Książki Historycznej.

Oprowadzać będzie Tomasz Jagielski nauczyciel historii w ZSO nr 1 w Pruszczu Gdańskim. Miłośnik Żuław i odkrywania ich uroku. Autor kilku publikacji o tematyce regionalnej

POWALINA

13

27 czerwca
godziny
odwiedziny:
od 10:00 do 18:00;

oprowadzania
z przewodnikiem
12:00, 14:00 i 16:00

**Osoby
do kontaktu:**
Katarzyna i Michał
Pielaszkiwicz,
666 854 366

Ceglana Zagroda w Powalinie mieści się w byłych poniemieckich zabudowaniach z 1934 roku. Ekspozycja znajduje się w sześciu pomieszczeniach.

Gospodarze z rodziną udostępnią i opowiedzą o swoich przodkach przybyłych z Warmii i Lubelszczyzny, ich życiu, pracy, pasjach. Zaprezentują sprzęty, narzędzia, przedmioty codziennego użytku, którymi posługiwali się gospodarując. Pokażą aranżację pokoi rodzinnego, socjalistycznego, holenderskiego. Nowością jest chatka - Magia ziół, gdzie będzie można wypić herbatkę z ziół.

Zwiedzanie z przewodnikiem w godz. 12:00, 14:00 i 16:00.

W programie dodatkowo:

- przejazd retro zabytkowym motocyklem Panther z koszem z roku 1932 (gratis),
- warsztaty - zdobienie papieru kwiatami (odpłatność 40zł/os., materiały zapewni organizator, ilość miejsc ograniczona),
- degustacja białych serów z dodatkiem między innymi ziół,
- możliwość zakupu produktów z własnego gospodarstwa p. Asi,
- ciasta z Lubelszczyzny (cebularz i ciasto gryczane) przygotowane przez p.Jasię, mamę właścicieli - cegiełka na rozwój izby,
- występ duetu muzycznego odpłatnie,
- gadżety wykonane przez właścicieli.

PRZEGALINA

Ul. Świbnieńska 204

27 czerwca

godziny
odwiedzin:
od 16:00 do 19:30;

oprowadzania
z przewodnikiem
17:30-19:30

**Osoby
do kontaktu:**

Arkadiusz Lewicki,
605 200 598

Zagroda Gburska to unikalne, żywe muzeum architektury i przyrody, którego udokumentowane założenie krajobrazowe sięga 1761 roku. Sercem zagrody jest budynek posadowiony na fundamentach z kamienia polnego i czerwonej cegły. Wewnątrz obiektu zachowały się wyjątkowe elementy dawnego rzemiosła, w tym zróżnicowane typy stropów (w tym strop odcinkowy z wypełnieniem ceglany i drewniany), reprezentacyjna sień paradna o pełnych błękitu ścianach z historyczną posadzką w „luskę węża”, a także mazerowana stolarka drzwiowa w kolorze dębu. Na poziomie pierwszego piętra znajdują się sypialnie oraz oranżeria, natomiast nad nimi rozciąga się poddasze techniczne, które dawniej doświetlane było oryginalnymi, szklanymi dachówkami.

Obecnie w obiekcie funkcjonuje Izba Regionalna, a przestrzenie kondygnacji oraz poddasza dawnego spichlerza są adaptowane na cele wystawienniczo-muzealne.

Integralną częścią zagrody jest największy prywatny park na terenie Gdańska, prowadzony w duchu historycznych założeń z 1761 roku. Park funkcjonuje jako naturalna biocenoza – pozbawiony jest mechanicznych ogrodzeń, które zastąpiono tradycyjnymi żywopłotami glogowymi. Na obszarze tym chroniona jest lokalna fauna i flora (w tym naturalne łąki poziomkowe rosnące pod wiekowymi dębami oraz liczne stanowiska płazów wokół tutejszego stawu).

Zagroda przygotowała specjalne wydarzenie na sobotę podczas Dni Otwartych Zabytków Żuławskich: Trzy Światy, Trzy Kuchnie – Życie i gotowanie w Zagrodzie Gburskiej. Wydarzenie poświęcone jest pokazaniu realiów dawnego życia codziennego oraz ewolucji kulinarnej w murach naszej Zagrody. Skupia się na prezentacji trzech różnych kuchni (historycznych okresów i sposobów przygotowywania posiłków) oraz omówieniu tradycji kulinarnych tego miejsca.

16:00 – 17:00 | Przywitanie i prelekcja – krótkie wprowadzenie do historii Zagrody Gburskiej oraz główne omówienie kultury kulinarnej, sposobów gotowania w trzech kuchniach na przestrzeni wieków i realiów dawnego życia codziennego.

17:00 – 17:30 | Przerwa i wystawa: samodzielne oglądanie wystawy tematycznej z oryginalnymi eksponatami, naczyniami i sprzętami kuchennymi.

17:30 – 19:30 | Oprowadzanie i poczęstunek: czas przeznaczony na oprowadzenie gości po domu oraz terenie całej Zagrody (w tym udostępnienie do zwiedzania dwóch kuchni), połączony z możliwością skorzystania z odpłatnego poczęstunku.

Zwieńczenie wieczoru: wspólne ognisko (które odbędzie się po części głównej, w zależności od warunków atmosferycznych).

Bezpłatnie: Woda z cytryną.

Odpłatnie: poczęstunek regionalny na miejscu, gofry, kawa oraz herbata

TRUTNOWY

Ul. Podcieniowa 7

27 czerwca
oprowadzania
z przewodnikiem
10:00, 12:00, 14:00

**Osoby
do kontaktu:**
Stowarzyszenie
"Żuławy Gdańskie",
Elżbieta
Skirmuntt-Kufel,
693701681

Dom podcieniowy w Trutnowach - jeden z najstarszych, największych i najlepiej utrzymanych domów podcieniowych na Żuławach.

Program XI Jarmarku Żuławskiego:

- zwiedzanie domu z przewodnikiem godz. 10:00, 12:00, 14:00,
- stoiska z rękodziełem, ceramiką, zdrową żywnością, miody, książki i.in.,
- żuławska kawiarenka,
- warsztaty dla dzieci i dorosłych.

ŻELICHOWO

31 A

28 czerwca
oprowadzania
z przewodnikiem
11:00

**Osoby
do kontaktu:**
Marek Opitz,
503005625

Dom podcieniowy Mały Holender - Gospoda Mały Holender w Domu Podcieniowym na Żuławach - mieści się w domu podcieniowym XVIII w., przeniesionym z miejscowości Jelonki.

W zabytkowym wnętrzu można spróbować wyjątkowych dań inspirowanych historią i lokalnymi produktami.

W menu m.in. zupa klopsowa wg przepisu mennonickiej rodziny Andres, dawnych mieszkańców wsi oraz babka ziemniaczana z boczkiem, którą na Żuławy przynieśli powojenni osadnicy ze wschodu. Gospoda serwuje również regionalne sery i legendarny Machandel - wódkę jałowcówkę, dawniej produkowaną przez mennonicką rodzinę Stobbe, zamieszukującą Nowy Dwór Gdański.

Orowadzanie z przewodnikiem Łukaszem Kępskim odbędzie się 28 czerwca o godz. 11:00. Wstęp bezpłatny

BORETY

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
przez cały dzień

Ruiny kościoła pw. św. Katarzyny - to zbudowana w XIV wieku, gotycka świątynia. Obecnie stanowią malownicze ruiny po spaleniu w 1945 roku. Mimo zniszczeń, zachowane mury prezbiterium i nawy świadczą o jego dawnej świetności i są udostępnione do zwiedzania.

ELBLĄG

Ul. Warszawska 9

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 12:00 do 16:00

Osoba
do kontaktu:
ks. Kazimierz
Klaban
601641869

Kościół Dobrego Pasterza w Elblągu to dawny mennonicki dom modlitwy z 1890 roku. Jest cennym świadectwem obecności tej społeczności na Żuławach.

To ceglana, orientowana budowla o prostokątnym planie i salowym wnętrzu, w którym zachowały się empory. Charakterystyczne dla wielu protestanckich domów modlitwy galerie.

Architektura obiektu utrzymana jest w stylu neogotyckim. Uwagę zwracają ostrołukowe okna, boczne elewacje wzmocnione szkarpami oraz trójosiowa fasada z portalem zwieńczonym wysokim trójkątnym szczytem. Nad wejściem umieszczono rozetę z prostym ceglany masywerkiem, a całość dopełniają arkadkowy fryz i niewielka sygnaturka w formie czworokątnej sterczyny.

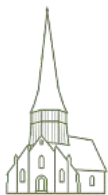
KMIECIN

Ul. Żuławska 24

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
z wewnątrz przez
cały dzień

Kościół pw. św. Jadwigi Królowej w Kmiecinie, to gotycka świątynia wzniesiona w 1344 roku. Należy do najcenniejszych zabytków sakralnych Żuław. Początkowo katolicki, od 1564 roku do II wojny światowej służył wspólnie ewangelickiej.

Najbardziej charakterystycznym elementem świątyni jest drewniana wieża z 1697 roku z szerokim podcieniem, czyli tzw. sobotami. To jedyny kościół z takim rozwiązaniem na Pomorzu. Warto również zwrócić uwagę na bramę znajdującą się przed kościołem. Pochodzi ona z Jasionna i wybudowana została w 1786 roku.

KOŃCZEWICE

42

28 czerwca
oprowadzanie
z przewodnikiem
o 15:00

Osoba
do kontaktu:
KGW Kończewice
Ryszard Bolek
503395020

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Kończewicach należy do najcenniejszych gotyckich świątyń Żuław. Historia miejscowości sięga co najmniej 1338 roku, a początki kościoła wiążą się z niewielką budowlą szkieletową wzniesioną prawdopodobnie w XIV wieku. W kolejnych dziesięcioleciach zastąpiono ją ceglana konstrukcją, rozbudowaną o nawy boczne i wieżę.

Dzisiejsza świątynia zachwyca wielowarstwową architekturą: trójnawowym wnętrzem, wyodrębnionym prezbiterium, dekoracyjnymi gotyckimi szczytami oraz masywną wieżą z drewnianą, ośmioboczną izbicą i ostrosłupowym hełmem. Ceglane elewacje, ostrołukowe okna, przypory i arkadkowy fryz prezbiterium przypominają o średniowiecznym rodowdzie tego miejsca.

We wnętrzu zachowało się bogate wyposażenie, głównie z XVIII wieku: ołtarz główny, ołtarze boczne, ambona, epitafium oraz barokowy prospekt organowy. Szczególną wartością są także gotycka granitowa chrzcielnica i kropielnica, dwa XVI-wieczne dzwony oraz XVII-wieczne stalle.

Na spacer po historii kościoła i wsi zaprasza KGW Kończewice.

KRZYWE KOŁO

41

27 czerwca
oprowadzanie
z przewodnikiem
o 13:00

Kościół pw. Znalezienia Krzyża św. w Krzywem Kołku został wzniesiony w XIV w., a w XVII gruntownie przebudowany.

Wewnątrz świątyni zachowało się barokowe wyposażenie, w tym bogato zdobione ławy z kłęcznikami i stellami, w których zasiadali najzamożniejsi osadnicy. Jedyne takie zachowane oryginalne wnętrza na Żuławach.

Zwiedzanie z przewodnikiem, oprowadza Sabina Rogalska-Antosik.

LUBIESZEWO

5A

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 20:00

Kościół św. Elżbiety w Lubieszewie – powstał w połowie XIV wieku. Wybudowany w stylu gotyckim z cegły. Wieża kościoła murowana dołem, górą drewniana i kryta gontem została dobudowana w 1573 roku.

Kościół był wiele razy remontowany po pożarach. Ołtarz główny z malowidłem patronki kościoła św. Elżbiety Węgierską pochodzi z 1707 roku.

MARYNOWY

ul. Podcieniowa 9

27 czerwca

obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 16:00

28 czerwca

obiekt dostępny
w godzinach
od 13:00 do 18:00

Kościół pw. św. Anny – wybudowany w stylu gotyckim około 1320 roku. Wnętrze budowli jest niezwykle bogate i zaopatrzone w cenne zabytki, głównie z okresu baroku. Na cmentarzu przykościelnym znajduje się kilka mennonickich nagrobków pokrytych ciekawą symboliką, żeliwne krzyże i cippus.

NOWY STAW

ul. Tadeusza Kościuszki

28 czerwca

obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 18:00

Osoba
do kontaktu:
Anna Uzdowska,
Urząd Miasta,
55 271 51 10

Ołówek, dawny kościół ewangelicki w Nowym Stawie, Galeria Żuławska – dawny kościół ewangelicki z pocz. XIX w. postawiony na nowostawskim rynku w miejscu dawnego średniowiecznego ratusza, który spłonął w 1802 r.

Wewnątrz zachowała się średniowieczna piwnica ze sklepieniem wyeksponowana pod szklaną podłogą.

Charakterystycznym elementem jest około 50 metrowa, smukła, ośmioboczna wieża zwieńczona spiczastym hełmem, swoim kształtem przypominająca ołówek. Stąd wzięła się potoczna nazwa obiektu powszechnie używana przez mieszkańców.

W 2012 r. po przeprowadzonym przez gminę remoncie, obiekt oficjalnie nazywany Galerią Żuławską, stał się kulturalnym sercem miasta i jednym z jego najbardziej rozpoznawalnych symboli

Orłowie

18

27 i 28 czerwca

obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 20:00

Kościół św. Barbary w Orłowie – jego historia sięga XIV wieku. W wnętrzu podziwiać można cenną drewnianą ambonę z 1648 roku.

W 2019 roku budynek ucierpiał w pożarze, ale udało się go odbudować. W jego sąsiedztwie można podziwiać wspaniałe kamienne nagrobne żuławskich gospodarzy.

OSTASZEWO

ul. Szkolna

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 12:00 do 14:00

Osoba
do kontaktu:
Cezary Tulin
600472168

Ruiny kościoła pw. św. Jana Chrzciciela – gotycka świątynia wzniesiona w I połowie XIV w. była centrum życia religijnego dawnych mieszkańców wsi Ostaszewo (niem. Schöneberg).

To właśnie w niej znajdowały się inskrypcje z będące świadectwem wielkiej powodzi, jaka nawiedziła wieś w 1526 r. Kościół został spalony przez Niemców w kwietniu 1945 r.

O historii świątyni, a także postawach względem jej spalenia, opowie przewodnik po Muzeum Żuławskim Cezary Tulin oraz regionaliści Izabela Gutowska

ROZGART

33

27 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 11:00 do 15:00

Kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Rozgarcie na Żuławach Malborskich zbudowany został w 1890 roku. Pierwotnie służył jako mennonicki dom modlitwy, co czyni go wyjątkowym przykładem architektury sakralnej tej wspólnoty i przenikania kultur w sferze budownictwa.

Co niezwykle i nietypowe dla mennonickich świątyń, przy kościele zachowała się murowana, neogotycka dzwonnica wzniesiona przez mennonitów.

Obok kościoła zachował się zabytkowy cmentarz.

STEBLEWO

27 i 28 czerwca
oprowadzanie
w godzinach
od 12:00 do 14:00

Osoba
do kontaktu:
Wojciech Pępek
782478777

Ruiny gotyckiego kościoła wzniesionego w drugiej połowie XIV w. są świadectwem o dawnej świetności wsi. Stanowiła ona miejsce przeprawy przez Wisłę pomiędzy Żuławami Gdańskim (często nazywanym Steblewskimi) a Malborskimi.

Kościół jako jeden z niewielu w delcie Wisły miał masywną, ceglaną wieżę. Uległ zniszczeniu w następstwie pożaru w 1945. Do naszych czasów zachował się w formie ruiny.

W jego sąsiedztwie znajduje się zabytkowe płyty nagrobne oraz kaplica rodziny Wessel.

O historii świątyni, Żuławach Steblewskich oraz dawnych mieszkańców opowie przewodnik po Muzeum Żuławskim Wojciech Pępek.

STEGNA

Ul. Gdańska 20

28 czerwca
oprowadzanie
w godzinach
od 12:00 do 14:00

Osoba
do kontaktu:
Maja
Rausch-Purzycka
798 48 99 76

Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stegnie – dawny kościół protestancki (obecnie rzymsko-katolicki), pochodzący z II poł. XVII w. Perła luteranńskiej architektury barokowej, z największym w Polsce obrazem sklepiennym na płótnie, manierystyczną chrzcielnicą i podwieszonym do sufitu XIX-wiecznym modelem fregaty – darem wotywnym za ocalenie załogi.

Mile widziana dobrowolna ofiara-cegiełka na utrzymanie i remont kościoła, płatność gotówką lub kartą.

Po kościele oprowadza przewodnik po Muzeum Żuławskim Maja Rausch-Purzycka

TUJA

19

27 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 16:00

28 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 13:00 do 18:00

Kościół pw. św. Jakuba – zlokalizowany w centrum wsi, został zbudowany w XIV wieku. Wyposażenie świątyni pochodzi głównie z XVIII wieku. Bogaty, ołtarz główny zawiera w centralnej części obraz z wizerunkiem św. Jakuba, a nieco wyżej – Koronacji Matki Bożej. Barokowe są również: prospekt organowy i feretron

ZWIERZNO

22

27 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 16:00

Kościół św. Michała Archanioła w Zwierznie to ceglana świątynia, której korzenie sięgają XIV w. Obecny neogotycki budynek powstał w latach 1853-1855, zastępując wcześniejsze konstrukcje.

Cechą charakterystyczną jest masywna, murowana wieża od zachodu, która zwieńczona jest hełmem z kulą i krzyżem. W jego wnętrzu można podziwiać cenne barokowe obrazy.

Obok kościoła ślady po dawnym cementarzu oraz pomnik z poległych mieszkańców w czasie wielkiej wojny

ŻELICHOWO

31

27 czerwca
oprowadzania
z przewodnikiem
13:00, 14:00, 17:00

Kościół pw. św. Mikołaja – wzniesiony w 1352 roku, a następnie rozbudowany w XVII wieku. Pierwotnie rzymskokatolicki, w XVI wieku należał do ewangelików, a w następnym stuleciu przejęli go ponownie katolicy.

Obecnie, jako cerkiew, służy wiernym wyznania greckokatolickiego

CMENTARZE

MARKUSY

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Cmentarz mennonicki w Markusach – jest jednym z większych pod względem powierzchni cmentarzy mennonickich na Żuławach Wiślanych.

Na cmentarzu zachowały się liczne tumbas nagrobkowe, bogate w dekorację oraz treści epigraficzne. Jest ich kilkadziesiąt. Najcenniejszy zbiór nagrobków obejmuje nagrobki typu cippus z nadbudową w postaci czworobocznego, zwężającego się ku górze obelisku oraz dwóch stel.

Cały ten zbiór nagrobków, ustawiony w jednej linii, związany jest ze znaną rodziną mennonicką Klaasen

RÓZEWO

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Cmentarz mennonicki w Różewie na Żuławach, założony w 1754 roku, stanowi jedno z najważniejszych świadectw obecności tej wspólnoty w Polsce.

Charakterystyczne dla niego są pionowe kamienne stele, bogato zdobione symbolicznymi płaskorzeźbami i inskrypcjami.

Centralnym punktem jest nagrobek Corneliusa Warkentina, starszego gminy mennonickiej, który w 1775 roku zorganizował emigrację mennonitów do Rosji. Jego płyta nagrobna została odnowiona i na rewersie posiada tablicę upamiętniającą to wydarzenie. Cmentarz, z dominującym dębem, jest pielęgnowany i stanowi ważny cel wizyt potomków mennonitów z całego świata

STAWIEC

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Cmentarz mennonicki w Stawcu powstał prawdopodobnie w XVIII wieku, obok wzniesionego tam w 1768 roku drewnianego domu modlitwy.

Jest to nekropolia trapezoidalna, z pierwotnym układem alei obsadzonych lipami. Dominującą formą nagrobków są kamienne stele, bogato zdobione symbolicznymi płaskorzeźbami i inskrypcjami, typowymi dla mennonickiego rzemiosła

STOGI MALBORSKIE

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Cmentarz mennonicki w Stogach Malborskich, dawniej Heubuden, charakteryzuje się licznymi kamiennymi stelami, stanowiącymi cenne przykłady mennonickiej sztuki sepulkralnej.

Na powierzchni 2,6 ha zachowało się 260 obramowań grobów pojedynczych, podwójnych oraz dziecięcych, a także 78 stel charakterystycznych dla kultury mennonickiej oraz innych w formie krzyży, tablic i tumb.

Cmentarz w Stogach Malborskich to kluczowy punkt Szlaku Mennonitów, świadczący o wielowiekowej obecności tej społeczności na Żuławach Wiślanych

ŻELICHOWO

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Cmentarz Jedenastu Wsi

Lapidarium sztuki sepulkralnej w Cyganku filia Muzeum Żuławskiego w Nowym Dworze Gdańskim.

Zbiór kamieni i innych form nagrobnych z XVII-XIX wieku został utworzony na terenie dawnej nekropolii, nazywanej cmentarzem 11 wsi. Cmentarz 11 wsi powstał w połowie XVII wieku, jako cmentarz dla luteran i mennonitów z Tiegenhagen (obecnie Cyganek), Petershagen (Żelichowo), Reimerswalde (Cyganka), Tiegerwalde, Platenhof (część Nowego Dworu Gdańskiego), Pletzendorf (Starocin), Altendorf, Petershagenerfeld (część Nowego Dworu Gdańskiego), Haberhorst, Stobendorf (Stobieć) i Neuendorf.

Było to wspólne przedsięwzięcie wiejskiego samorządu tych miejscowości. Został założony na sztucznie usypanym wzniesieniu obok istniejącego już wówczas od trzystu lat cmentarza przy katolickim kościele św. Mikołaja

ELBLĄG

Bulwar
Zygmunta Augusta 11

27 i 28 czerwca
godziny otwarcia
11:00 - 17:30

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu.

Wystawa "Żuławy – ziemia ujarzmiona. Między trzema gardzielami Wisły". Wystawa ma wprowadzić w specyfikę tego regionu, pokazać najważniejsze cechy specyficznego domu żuławskiego, ukazać kulturę materialną tych dawnych Żuław. W zaaranżowanym „domu” prezentowane są jego najważniejsze części (m.in. czarna kuchnia) oraz typowe wyposażenie.

Gdańsk

ul. Cystersów 19

27 i 28 czerwca
godziny otwarcia
10:00 - 17:00

"Muzeum Narodowe w Gdańsku / Oddział Etnografii w Gdańsku - wystawa "Kultura ludowa Pomorza Gdańskiego" prezentuje tradycyjne formy gospodarki wiejskiej różnych grup etnicznych, zamieszkujących obszar Pomorza Gdańskiego: Kaszubów Kociewiaków, Borowiaków, Powiślan, Żuławian.

Zgromadzony na ekspozycji materiał umożliwia prześledzenie podstawowych zajęć wymienionych grup etnicznych, związanych z codzienną egzystencją, jakimi były rybołówstwo, uprawa ziemi, hodowla zwierząt oraz domowe przetwórstwo spożywcze.

My zwracamy szczególną uwagę i zachęcamy do zwiedzenia tzw. Izby Żuławskiej

KĄTY RYBACKIE

ul. Rybacka 64

27 i 28 czerwca
godziny otwarcia
10:00 - 17:00

Muzem Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich – oddział Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku., Po sąsiedzku na Żuławach. Położone tuż obok portu w Kątach Rybackich muzeum gromadzi zabytki związane z historią rybołówstwa i szkutnictwa na Zalewie Wiślanym.

Wystawa, nieprzypadkowo mieszcząca się w dawnych warsztatach szkutniczych, prezentuje tradycyjne łodzie rybackie, w tym 10-metrowy barkas napędzany żaglem, narzędzia połowowe z końca XIX i początku XX w., a także zabytkowy warsztat szkutniczy rodziny Schmidtów z miejscowości Łaszka k. Sztutowa. Ekspozycję wzbogacają: wóz do transportu łodzi ratowniczej, narzędzia do połowów podlodowych, unikatowy bojer „Ludowy 8” oraz artystyczny akcent – niezwykła rzeźba „Łódź” autorstwa Dominika Kotarby, wykonana z kilkudziesięciu tysięcy patyków wyrzuconych przez morze

NOWY DWÓR GDAŃSKI

ul Kopernika
17

27 i 28 czerwca
godziny
otwarcia
11:00 - 15:00

27 czerwca
oprowadzanie
godz. 11:00

Muzeum Żuławskie w Żuławskim Parku Historycznym – trzy sale ekspozycyjne, a w nich wystawy stałe m.in. „Stolica Żuław – Nowy Dwór Gdański”, „Na polskim polderze. Z dziejów mennonitów – niderlandzkiej mniejszości religijnej”, „Nowy początek 1945”, „Strych osobliwości”.

W sobotę 27 czerwca o godz. 11:00 odbędzie się bezpłatne oprowadzanie z przewodnikiem Łukaszem Kępskim

OLEŚNO

37

27 czerwca
godziny otwarcia
14:00 – rano

Stodolarnia w Oleśnie – w miejscu dawnej stodoły mieści się obecnie społeczne muzeum, w którym znajduje się wiele przedmiotów z pobliskich gospodarstw stanowiących już wartość muzealną. Tu też znajduje się scena, na której odbywają się koncerty i występy młodzieżowych grup teatralnych. Na antresoli znajduje się stare umeblowanie złożone z łóżek, szaf i komód, gdzie chętni turyści lub uczestnicy przeróżnych warsztatów artystycznych mogą przenoćować. Dla dzieci, młodzieży i dorosłych odbywają się też zajęcia: ceramiczne, malarskie, tkackie, przędzalnicze, kowalskie, kulinarne i śpiewacze.

W sobotę możliwość zwiedzania w godzinach 14.00 - 16.00 i zobaczenia zgromadzonych przez mieszkańców gminy Gronowo Elbląskie zabytków związanych z dawnym życiem mieszkańców tych ziem. Oprowadzać będzie lokalna przewodniczka o rozległej i praktycznej wiedzy. Zaś od godziny 18.00 można będzie uczestniczyć w XIV Nocy Świętojańskiej w Parku w Oleśnie – porośniętymi starymi drzewami: kasztanami, jesionem, osiką i aleją grabową. Atrakcje Nocy związane są ze starymi ludowymi obyczajami: szukaniem kwiatu paproci, rzucaniem wianków na wodę i reaktywowanymi z dawnych lat konkursami: „Podkowa Oleśna”, „Złoty gwóźdź”, „Walka na worki z sianem”, „Bochen chleba”, „Rzut zapałką”. Atrakcją wieczoru jest wybór MISS WIANKA. Na scenie plenerowej w Parku pojawią się ludowe zespoły. Koła Gospodyń Wiejskich przygotowują lokalne potrawy.

27 czerwca zwiedzanie STODOLARNI 14.00 - 16.00,
Noc Świętojańska, 18.00–do

Izba Historii i Tradycji Gminy Ostaszewo w dawnej szkole – ciekawe przedmioty regionalne, skrzynie, rzeźbione krzesła, stare fotografie.

OSTASZEWO

ul. Kopernika 10

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 12:00 do 14:00

TCZEW

Ul. 30 Stycznia 4

27 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 16:00

28 czerwca
obiekt dostępny
w godzinach
od 10:00 do 18:00

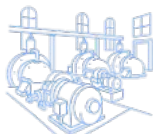
Muzeum Wisły – XIX-wieczna industrialna architektura dawnej tczewskiej fabryki kryje największe w Polsce muzeum poświęcone historii Wisły.

Narracja ekspozycji biegnie szlakiem wspólnych dziejów państwa polskiego i jego największej rzeki. Prezentowane zabytki archeologiczne dokumentują dawne osadnictwo i żeglugę wiślaną, a tradycyjne narzędzia, łodzie, modele statków i makiety, uzupełnione stanowiskami multimedialnymi, pozwalają poznać tajniki szkutnictwa, handlu rzecznoego, budowy portów i stoczni. Wystawa obejmuje najdawniejsze dzieje Wisły, jej złoty wiek jako głównego szlaku spławu i żeglugi, okres rozbiorów państwa polskiego, a także rozwój i przemiany w czasach rewolucji przemysłowej. To również historia prowadzonych na rzece działań wojennych, roli Wisły w odbudowie Polski po obu wojnach światowych oraz jej znaczenia dla polskiej gospodarki, żeglugi i turystyki wodnej.

Jedną z atrakcji jest wystawa czasowa "Mieszkańcy Żuław mogą spać spokojnie"

V.

INNE OBOEKTY ZABYTKOWE

CHŁODNIEWO

28 czerwca
obiekt dostępny
godz. 10:00 - 12:00

Stacja pomp Chłodniewo to jeden z najważniejszych obiektów hydrotechnicznych Żuław. Zbudowana około 1930 roku u ujścia Linawy do Szkarpawy, odwadnia rozległy polder i przypomina, że życie w delcie Wisły od wieków zależy od sprawnego ujarzmiania wody, pracy meliorantów i techniki.

MARZĘCINO

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Ruiny śluzy w Marzęcinie – w północnej części miejscowości można podziwiać pozostałości po dawnej śluzie. Zbudowana w 1884 roku, by chronić wieś i zlewnię Kanału Panieńskiego przed wahaniami wody w Zalewie Wiślany. Po osuszeniu w 1942 r. dużego fragmentu zalewu, śluza znalazła się na lądzie z dala od brzegów zbiornika.

Do dziś zachowała się oryginalna tablica z datą 1884 i nazwiskami osób sprawujących nadzór nad działaniem śluzy oraz elementy, dzięki którym niegdyś sprawnie spełniała swoje zadanie. W ostatnich latach zabytek przeszedł renowację.

MARZĘCINO

28 czerwca
obiekt dostępny
12:30 – 14:00

Najniższy punkt Marzęcino – we wsi Marzęcino, dawnej osadzie rybackiej, znajduje się najniżej położony w Polsce punkt – wysokość depresji wynosi tu 2,2 m.

W lipcu 2023 r. w tym miejscu posadowiony został punkt osnowy geodezyjnej i postawiona wieża triangulacyjna. Osoby odwiedzające to miejsce w niedzielę w godzinach 12.30 – 14.00, podczas Dni Otwartych Żuławskich Zabytków, będą miały możliwość odebrać certyfikat zdobycia najniższego punktu w Polsce z ręk Jacka Grossa, który opowie o historii uznania tego punktu jako najniżej położonego miejsca w kraju, a także opowie dodatkowo – o pobliskich ruinach śluzy w Marzęcinie.

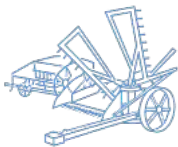

MOKRY DWÓR

1B

27 i 28 czerwca
oprowadzania
z przewodnikiem
10:00, 14:00

U Młynarza – Zagroda Edukacyjna w Mokrym Dworze z zabytkowym wiatrakiem. Powołany do życia w 1903 r. został przeniesiony na Żuławy z Wyszogrodu. O jego historii opowie Wiesław Zbroiński. Nie zabraknie historii związanych z przenoszeniem wiatraka, produkcją mąki oraz wypiekiem dobrego chleba. Dodatkową atrakcją będzie możliwość poznania czworonożnych mieszkańców zagrody, których w niej nie brakuje.

MOKRY DWÓR

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
bez ograniczeń

Skansen maszyn rolniczych w Mokrym Dworze to miejsce, w którym można zobaczyć dawne narzędzia pracy żuławskich gospodarzy. Miniatura stodoły, zbudowana bez użycia gwoździ, kryje m.in. snopowiązałkę McCormick z 1903 roku, ciągnik Ursus z lat 20., młocarnię, pług i kopaczkę.

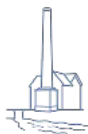

NOWY DWÓR GDAŃSKI

Ul. Sikorskiego 21

27 i 28 czerwca
obiekt dostępny
12:00 - 16:00

Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim mieści się w zabytkowym budynku z 1934 roku, wzniesionym w stylu eklektyzmu nordyckiego. W 1950 roku został tu utworzony pierwszy w powojennej Polsce Dom Kultury. Obiekt jest jednym z ważniejszych zabytków miasta i centrum życia kulturalnego Żuław, gdzie odbywają się koncerty, spektakle, warsztaty oraz wydarzenia integrujące lokalną społeczność.

RÓŻANY

28.06.2026 r.
godz. 10:00 - 14:00

Przepompownia parowa - zlokalizowana w Różanach, we wschodniej części wsi w pobliżu rzeki Tiny Dolnej. Jedyne taki obiekt hydrotechniczny na Żuławach Wiślanych, zbudowany w 1891 roku.

We wnętrzu przepompowni, zachowały się elementy wyprodukowane w dawnych zakładach elbląskich (przed II wojną światową), Franza Komnicka oraz Fedinanda Schichaua.

Oprowadzanie:
Przewodnicy PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu
Adriana Strukowicz
Leszek Marcinkowski
kontakt: 690 363 685

SZTUTOWO

27 czerwca
oprowadzanie
15:00 - 17:00

Most Czterech Pancernych w Sztutowie – to most zwodzony, zbudowany w 1934 roku na Wiśle Królewieckiej, zastąpił dawną przeprawę promową i przez lata służył ważnemu szlakowi wodnemu.

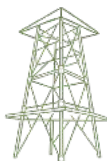
Ręcznie podnoszone przęsło, ukryta w filarze maszynownia i filmowa historia związana z serialem „Czterej pancerni i pies” czynią go jedną z najbardziej rozpoznawalnych atrakcji miejscowości.

Od 2020 roku nosi oficjalną nazwę Most Czterech Pancernych.

Dziś obok działa przystań żeglarska. O historii obiektu opowie Marcin Wolski.

IV.

WYSTAWY, SPACERY TEMATYCZNE I WYKŁADY

FISZEWO

28 czerwca
oprowadzanie
o godz. 14:30

Fiszewo to miejscowość, w której historia Żuław zapisana jest w architekturze, krajobrazie i miejscach pamięci.

Podczas **spaceru** będzie można poznać gotycki kościół, wyjątkowy cmentarz oraz pomnik upamiętniający obecność powstańców listopadowych w regionie. Uczestnicy odkryją tajemnice i ciekawostki wsi, a także zobaczą, co zmieniło się w Fiszewie od ubiegłego roku. Orowadzenie poprowadzi Benita Kończak.

Współorganizatorką spaceru jest sołtys Fiszewa, Marta Wieliczko.

Start w centrum wsi przy cmentarzu.

SZTUTOWO

Ul. Szkolna 13

27 czerwca
oprowadzanie
od 10:00 do 16:00

WYSTAWA

Zapraszamy na wystawę **"Sztutowo przez wieki"**, specjalne oprowadzanie 27 czerwca od 10:00 do 16:00. Poznacie budynki i stroje noszone od średniowiecza do początków XX wieku przez mieszkańców Sztutowa. O wystawie opowie jej twórczyni Anna Rozwadowska.

SZTUTOWO

28 czerwca
oprowadzanie
godz. 10:00

SPACER

Sztutowo potrafi zaskoczyć — nawet tych, którzy byli tu już wiele razy. Podczas wycieczki z Dawne Sztutowo będzie można spojrzeć na miejscowość inaczej: przez dawne pocztówki, historie budynków, ślady minionych mieszkańców i opowieści ukryte w dobrze znanych miejscach. Spacer odbędzie się 28 czerwca o godz. 10:00. Start przy przystanku kolejki wąskotorowej. Zapisy telefonicznie i przez WhatsApp przyjmuje przewodnik Anna Rozwadowska:

ŻELICHOWO

31 A
27 czerwca
godz. 17:00

WYSTAWA

Wiatraki przez stulecia były jednym z najbardziej charakterystycznych elementów żuławskiego krajobrazu. Podczas otwarcia wystawy poświęconej wiatrakom na Żuławach będzie można posłuchać opowieści o ich historii, roli w gospodarce wodnej i codziennym życiu dawnych mieszkańców delty Wisły. Przy wiatraku Mietku o tym wyjątkowym dziedzictwie opowie Marek Opitz, właściciel Małego Holendra, oraz zaproszeni przez niego goście.

ŻELICHOWO

31 A
27 czerwca
godz. 18:00

WYKŁAD

Co można odkryć w księgach zmarłych z XVIII wieku? Okazuje się, że bardzo wiele. Podczas spotkania w Gospodzie Mały Holender Łukasz Kępski opowie o tajemnicach ukrytych w księgach parafii w Cyganku: o mennonitach, katolikach i luteranach, o strukturze dawnej społeczności, a także o miejscu, w którym działała ochronka dla ubogich mennonitów. To będzie opowieść o Żuławach widzianych przez losy zwykłych ludzi, zapisana w dawnych źródłach i przedstawiona w przystępny, ciekawy sposób. Spotkanie odbędzie się w namiocie przy Gospodzie Mały Holender.